

Fafo

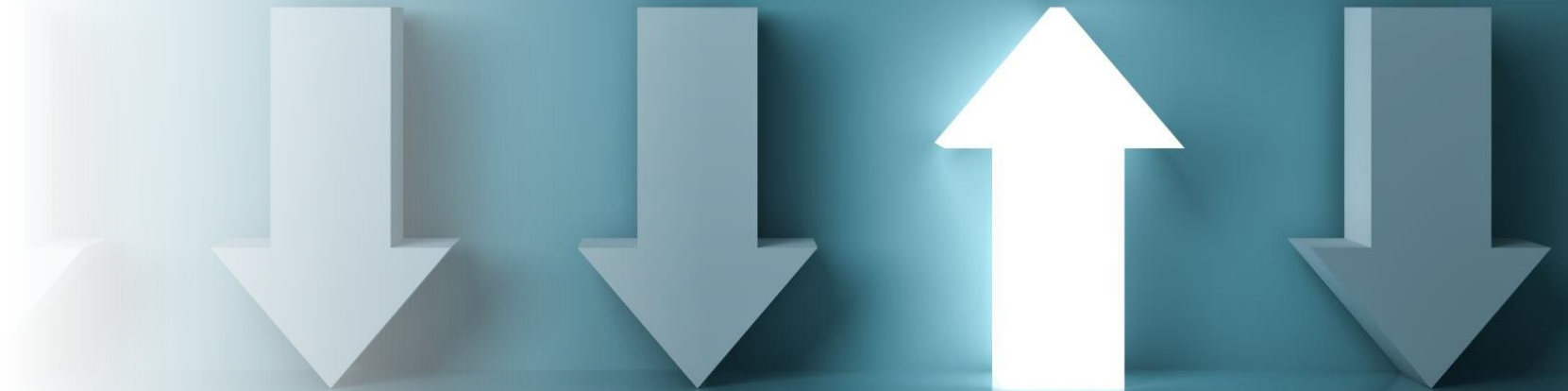
Presentasjon av Fafo-notatet «Arbeidsmigrasjon i usikre tider»

Ester Bøckmann

Fafo Østforum, 28. november 2024

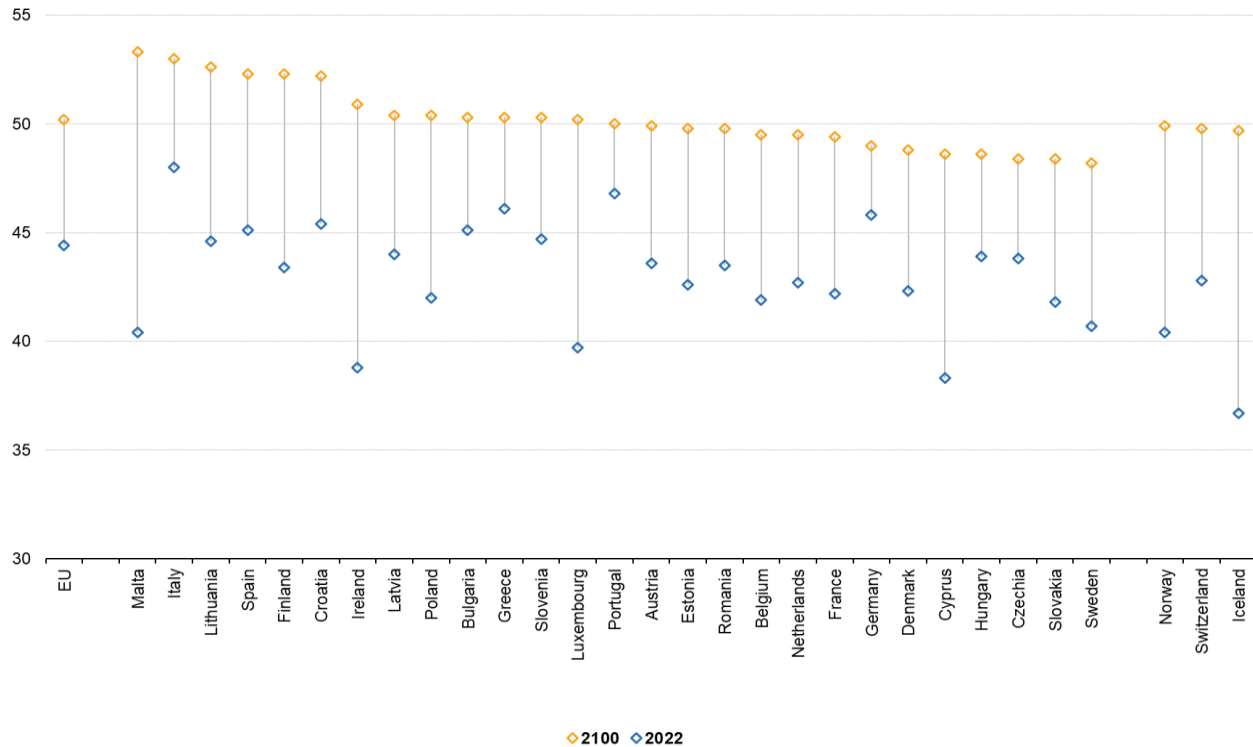
Trender i Europa som kan påvirke arbeidsinnvandringen

- Europas eldrebølge
- Økonomisk utvikling i viktige avsenderland
- Norges relative konkurransevne

Hele Europa eldes

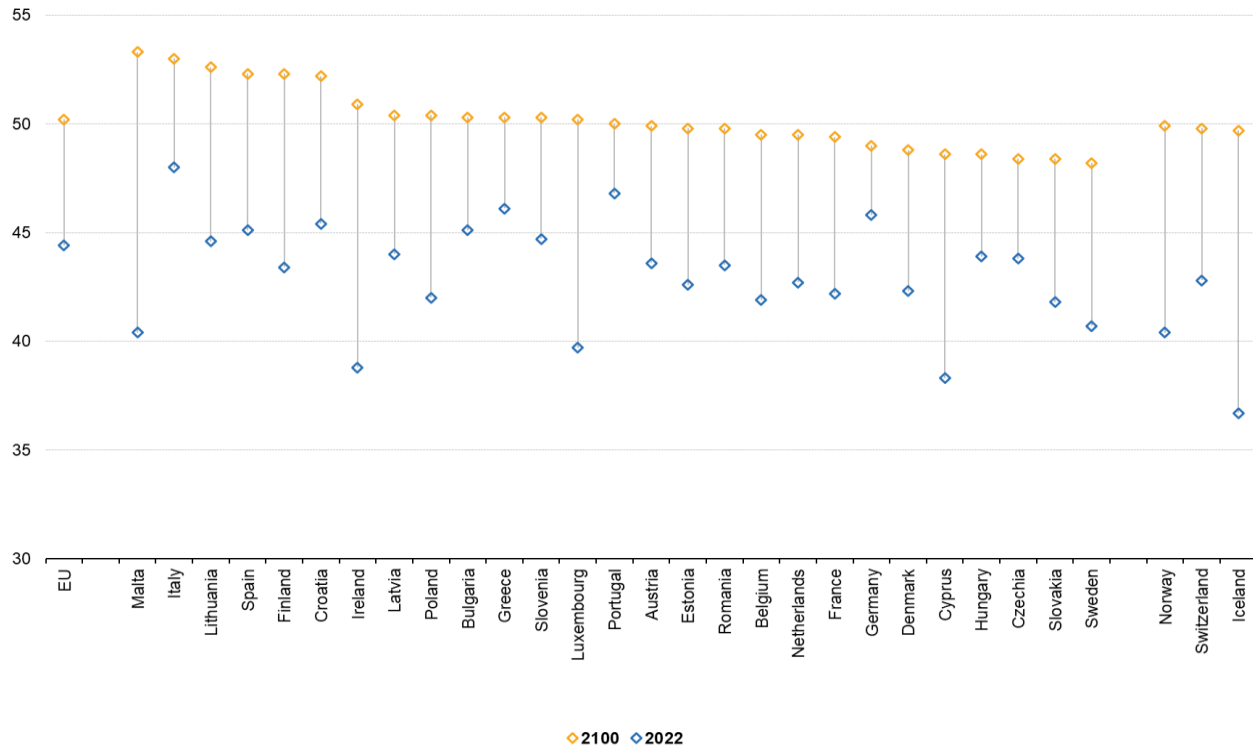
Projected median ages as of 1 January, 2022 and 2100
(years)

Note: Ranked on projected median age for 2100.
Source: Eurostat (online data code: proj_23ndbi)

Hele Europa eldes

Projected median ages as of 1 January, 2022 and 2100
(years)

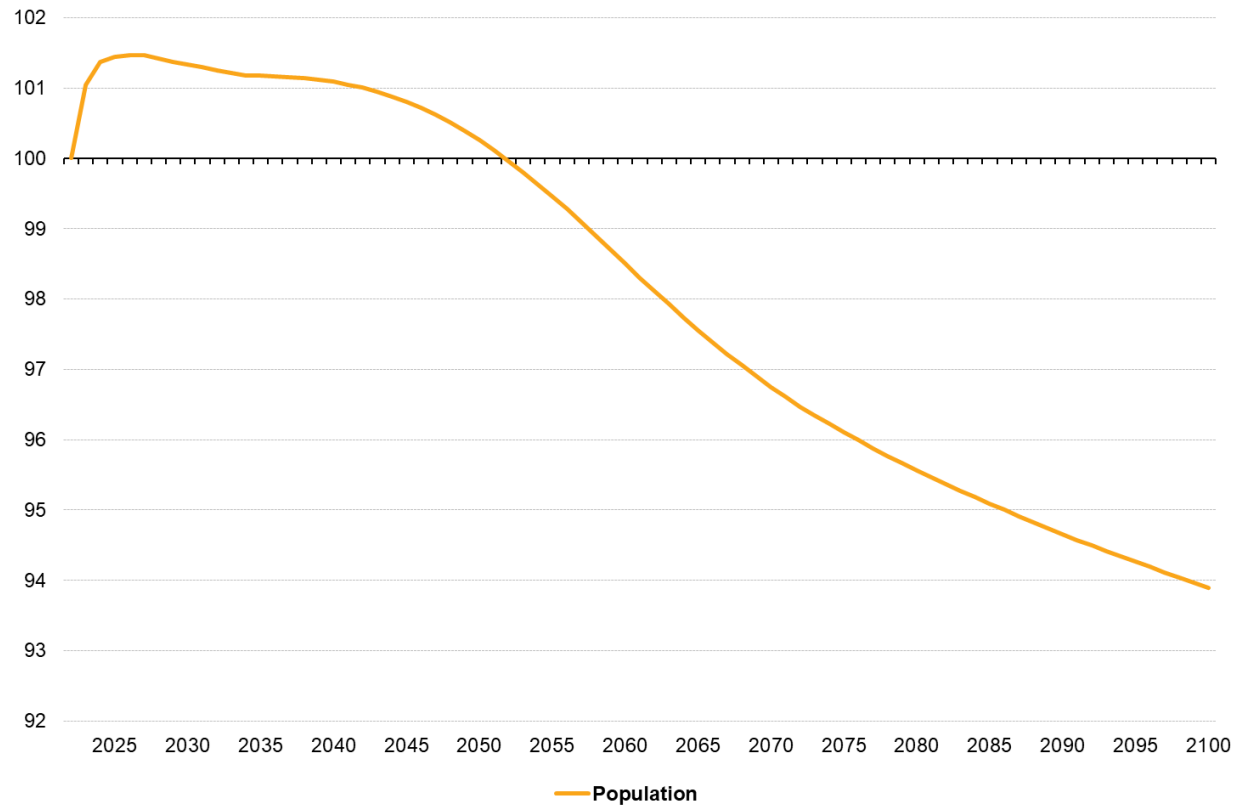
Note: Ranked on projected median age for 2100.
Source: Eurostat (online data code: proj_23ndbi)

Hele Europa eldes

Befolkningen er forventet å krympe

Projected population, EU, 1 January 2022-2100
(2022 = 100)

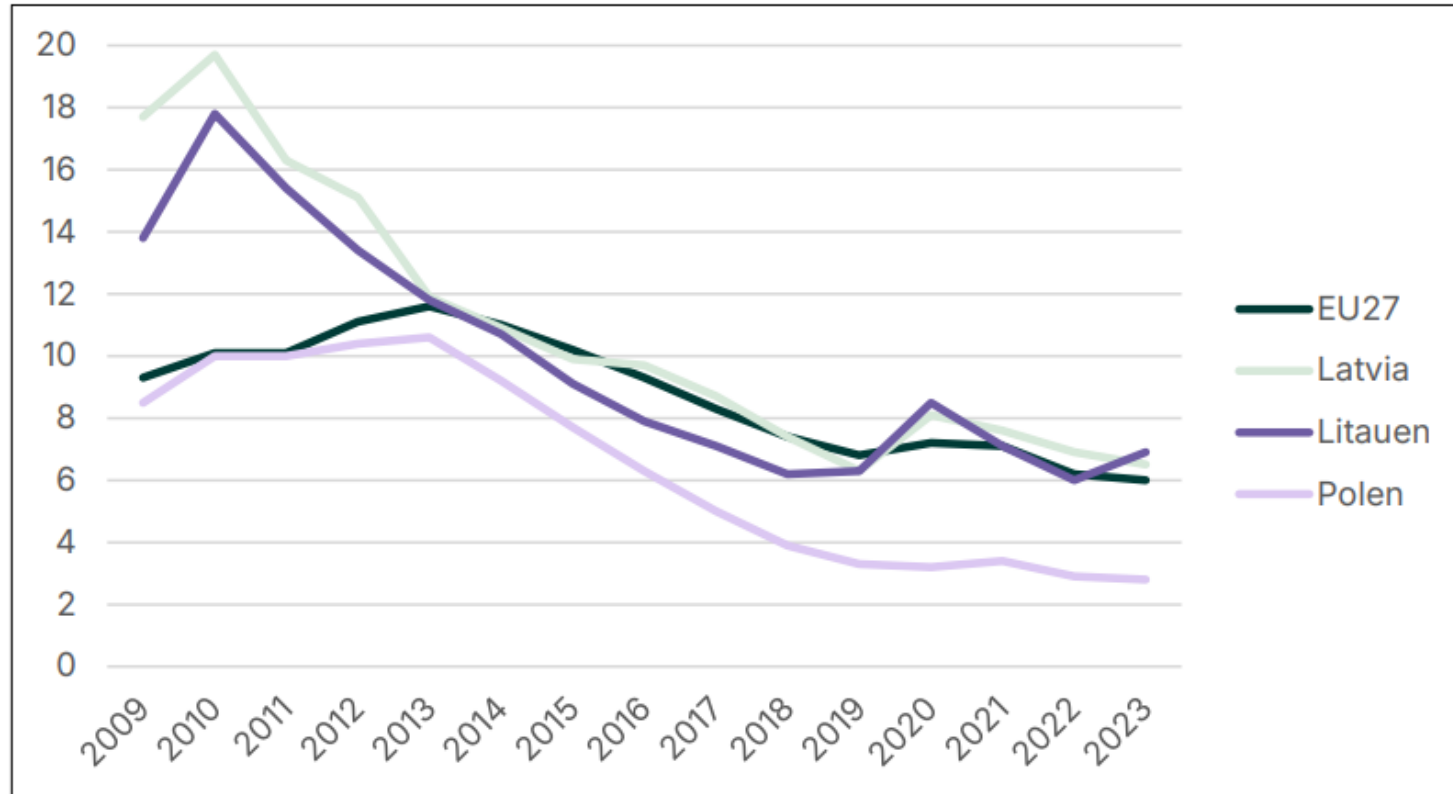
- Hele Europa skal håndtere eldrebølgen
- Alle trenger folk til å jobbe og betale skatt
- Ingen klarer vokse uten innvandring

Hvordan står
det til i viktige
avsenderland?

Utviklingen i viktige avsenderland

Arbeidsledighet

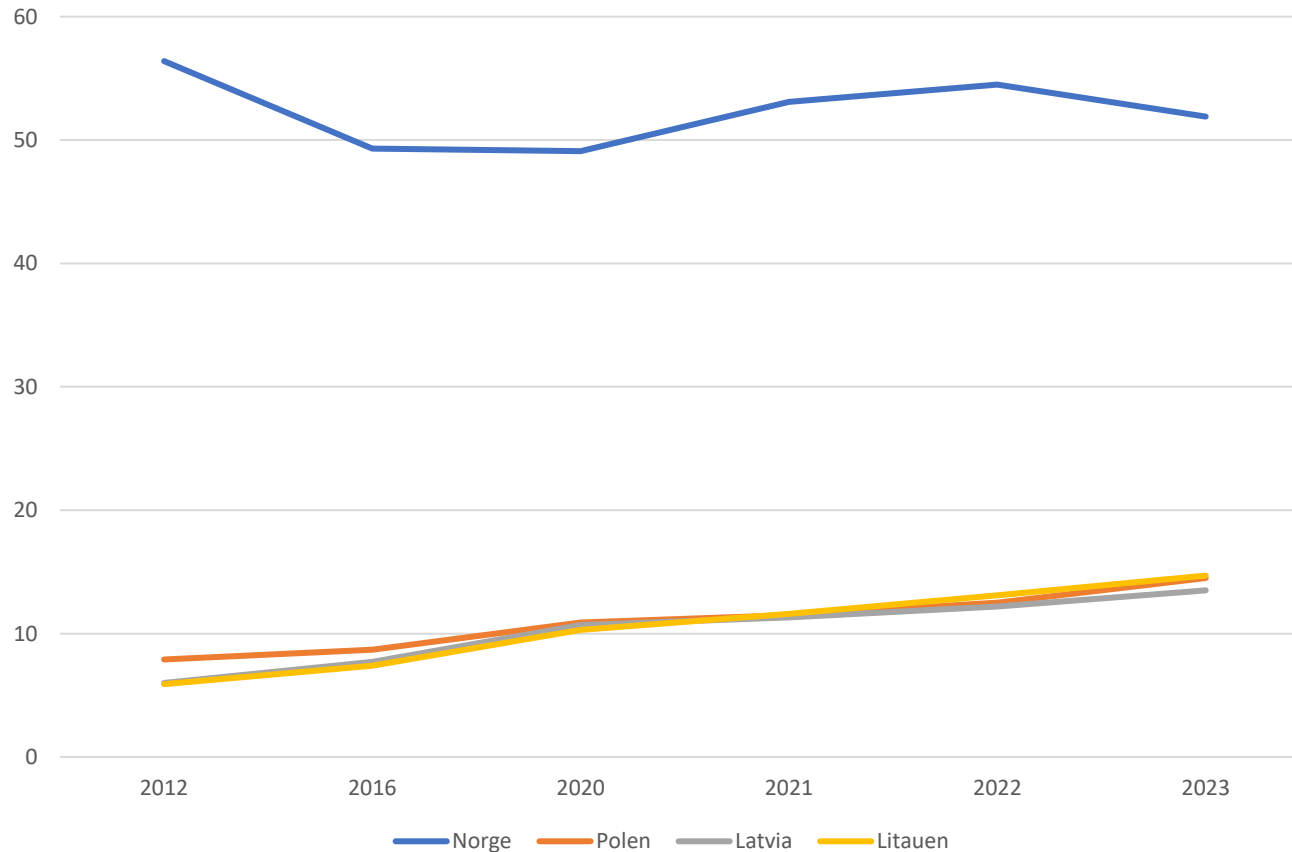
Historisk lav arbeidsledighet

Variierende vekst i bygg og industri

- Høy vekst i arbeidsinnsats i både byggebransjen og industrien i Polen, siden 2015
- Relativt lav vekst i bygg i Latvia og Litauen
- Latvia og Litauen omtrent på snitt i arbeidsinnsats i industrien

Utviklingen i viktige avsenderland

Lønnskostnader – Bygg, industri og service

Fortsatt store forskjeller i lønnsnivå mellom Norge og avsenderland

Veksten innenfor avsenderlandene har likevel vært formidabel:

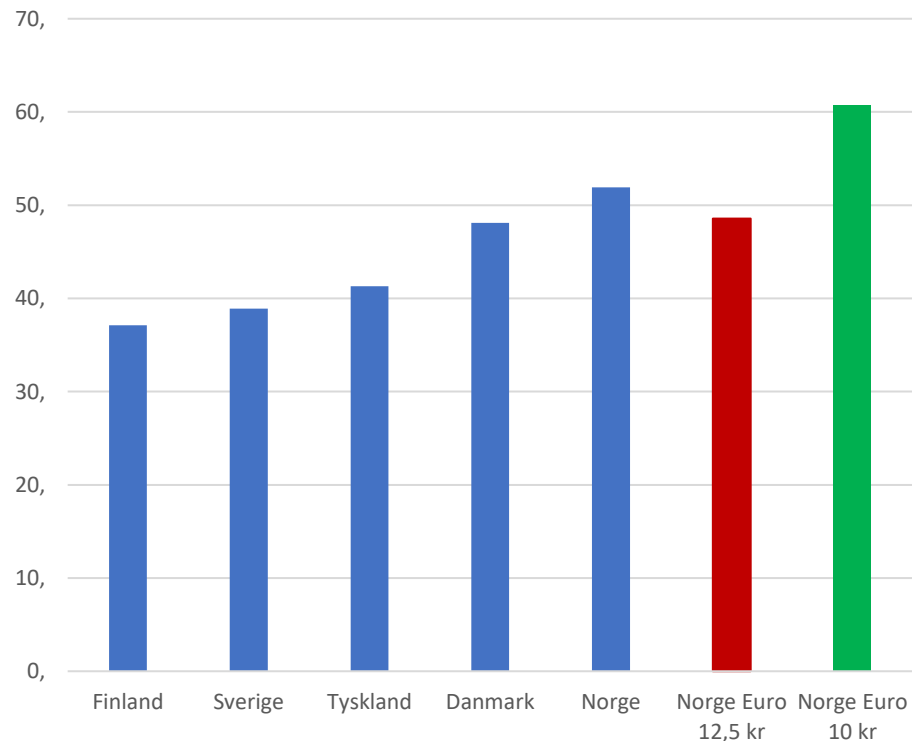
- Polen 83 prosent vekst
- Latvia 125 prosent vekst
- Litauen 150 prosent vekst

Er Norge fortsatt attraktivt?

- Norges pull-faktorer har vært og er mange
 - Lav arbeidsledighet
 - Relativt høye lønninger
 - Gode velferdsordninger
- ... men konkurransen om arbeidskraft i Europa vil spisse seg til i årene som kommer
 - Kronefall kan skape uro, selv om lønnsnivå fortsatt er høyt relativt til avsenderlandene
 - Kompetansebehovet vil også endre seg i takt med eldrebølgen.

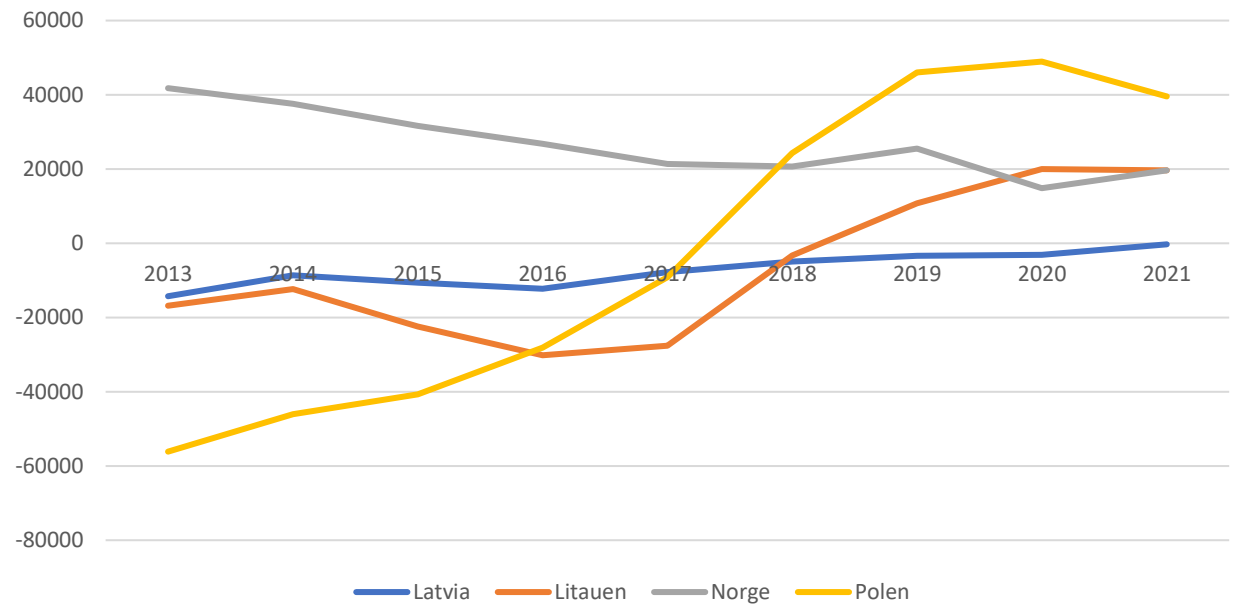
Er Norge fortsatt attraktivt?

Lønnskostnader i utvalgte land, 2023

Kilde: Eurostat. Labour cost levels by NACE Rev. 2

Netto immigrasjon til Norge og til avsenderland

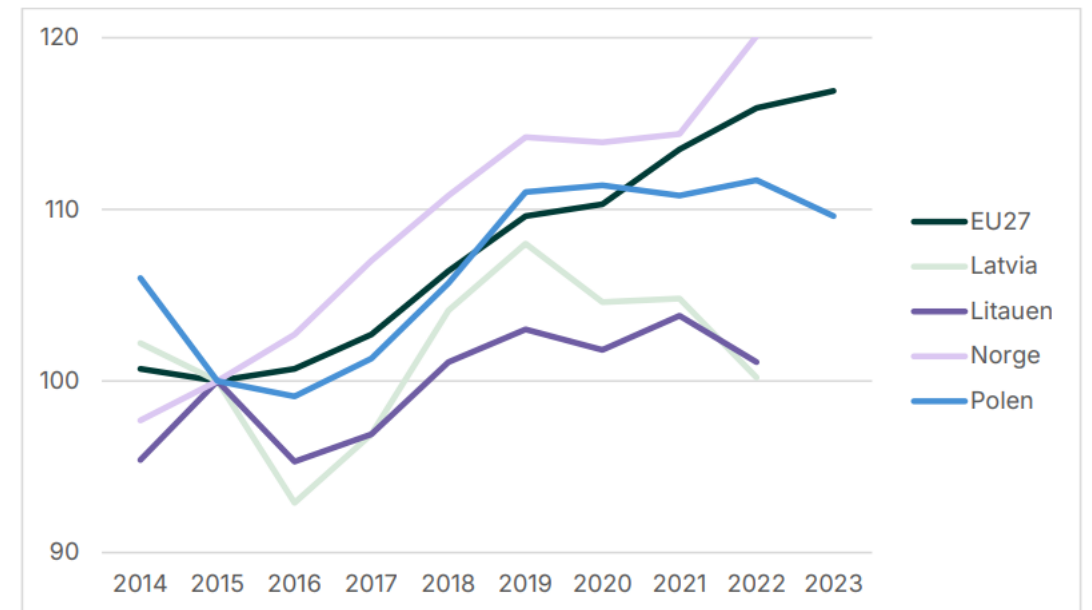
Kilde: Eurostat. Net migration by age and sex.

Utviklingen i viktige avsenderland

Aktivitetsnivå i viktige bransjer

- Enkelte bransjer i Norge har særlig mye importert arbeidskraft
 - Bygg og anlegg
 - Industrien
- Push-faktor: Aktivitetsnivået i disse bransjene i avsenderlandene
- $\text{Arbeidsinnsats} = \text{sysselsetting} * \text{timer} / \text{timelønn}$

Arbeidsinnsats i Bygg og Anlegg

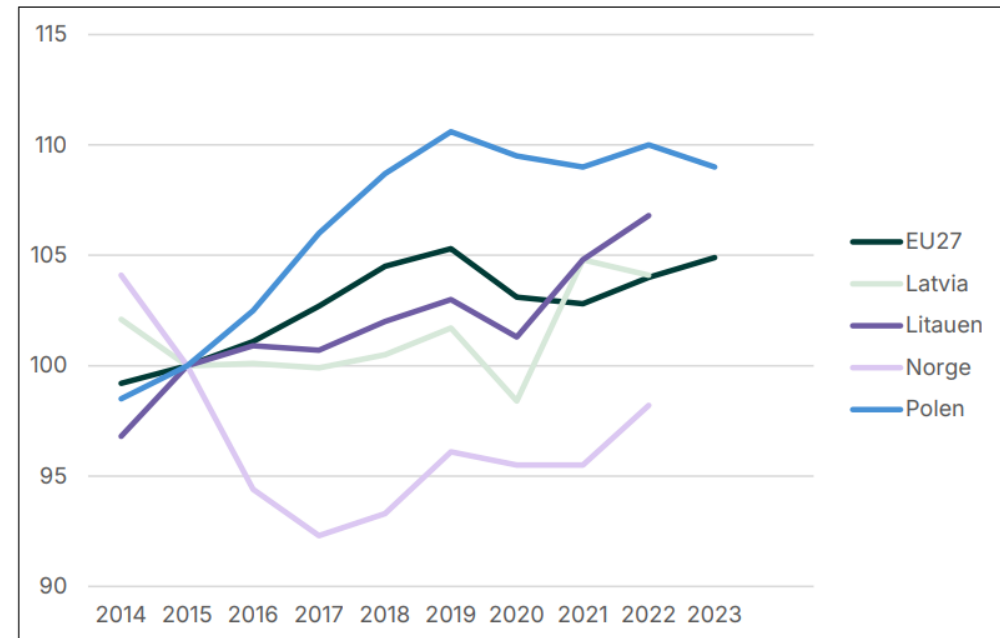
Kilde: Eurostat Labour input in construction - annual data

Utviklingen i viktige avsenderland

Aktivitetsnivå i viktige bransjer

- Enkelte bransjer i Norge har større behov for importert arbeidskraft
 - Bygg og anlegg
 - Industrien
- Push-faktor: Aktivitetsnivået i disse bransjene i avsenderlandene
- Arbeidsinnsats = $\text{sysselsetting} * \text{timer} / \text{timelønn}$

Arbeidsinnsats i Industrien

Kilde: Eurostat Labour input in industry - annual data